

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2722/2021
19.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душко Аврамов, адвокат из ..., против тужене „ОТР banka Srbija“ a.d., Београд, чији је пуномоћник Јована Алексић, адвокат из ..., ради поништаја уговора о раду, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 886/21 од 04.08.2021. године, у седници одржаној 19.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 886/21 од 04.08.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Зрењанину П1 833/18 од 08.12.2020. године, а захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка се **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде, док се захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка одбија.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 833/18 од 08.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконит уговор о раду бр. ../18 од 27.09.2018. године, закључен између тужене као послодавца и тужиоца као запосленог. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 886/21 од 04.08.2021. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је поништен уговор о раду бр. ../18 од 27.09.2018. године као незаконит, обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.250,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате, а одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 150.750,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара са затезном каматом од извршности до исплате, док је ставом трећим изреке, одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 87/18) и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на основу уговора о раду од 27.06.2005. године и анекса уговора о раду од 01.09.2011. године, на радном месту менаџер експозитуре у ..., за које послове је према систематизацији предвиђен IV степен стручне спреме друштвеног смера и радно искуство од најмање две године. Тужиоцу је отказан уговор о раду на основу решења тужене од 27.03.2014. године, које је поништено правноснажном пресудом Основног суда у Зрењанину П1 229/14 од 28.04.2016. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад. У поступку добровољног извршења пресуде, а након донете пресуде од стране Врховног касационог суда од 07.02.2018. године, тужена је позвала тужиоца 03.09.2018. године ради регулисања радноправног статуса. Како је тужилац био спречен да се одазове првом позиву тужене, након престанка спречености тужиоца, тужена му је дана 27.09.2018. године доставила понуду за измену уговорених услова рада и уговор о раду бр. ../18 од 27.09.2018. године, који је тужилац потписао.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца. Наиме, у поступку извршења правноснажне пресуде и враћања тужиоца на рад, тужена је понудила тужиоцу да закључи уговор о раду за обављање послова на радном месту стручног сарадника за рад са становништвом, за који се тражи IV степен стручне спреме друштвеног смера. Понуда тужиоцу је учињена из оправданих разлога, јер је радно место шефа експозитуре у ... на ком је тужилац радио пре отказа, попуњено. Према ставу првостепеног суда, на овај начин тужена је у свему поступила у складу са законом.

Међутим, другостепени суд је, одлучујући о жалби тужиоца, преиначио првостепену пресуду и наведени уговор о раду поништио као незаконит, из разлога што тужена није конкретизовала разлоге због којих тужиоца није могла да врати на послове које је обављао пре отказа, без обзира што је то радно место већ било попуњено. Према ставу другостепеног суда, без навођења разлога које су то објективне и стварне потребе процеса организације рада које условљавају и оправдавају премештај тужиоца, односно без навођења конкретних разлога који оправдавају премештај тужиоца са радног места шефа експозитуре у ... на радно место стручног сарадника за рад са становништвом у истој експозитури, премештај тужиоца је споран, а уговор о раду незаконит.

Основано се ревизијом тужене указује да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Одредбом члана 191. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 75/14), прописано је да ако суд у току поступа утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме није радио.

Одредбом члана 171. став 1. Закона о раду, прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на други одговарајући посао, због потребе процеса и организације рада, док је ставом 2. предвиђено да се одговарајућим послом сматра посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду. Одредбом члана 172. став 1. истог закона, предвиђено је да уз анекс уговора о раду послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни, а који не може бити краћи од 8 радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора.

Имајући у виду законске норме правна последица незаконитог престанка радног односа предвиђене одредбом члана 191. Закона о раду, између осталог је реинтеграција запосленог у радни однос, односно враћање запосленог на рад, дакле успостављање пређашњег стања, с обзиром да је решење којим је запосленом престао радни однос поништено као незаконито. На тај начин уговор о раду који је запослени већ био закључио остаје на снази, али уколико послодавац није у могућности да запосленог врати на радно место са којег му је престао радни однос, он мора да му понуди закључење анекса уговора о раду за премештај на друго одговарајуће радно место. Ово из разлога што је то обавеза послодавца које се он не може ослободити. У смислу Закона о раду, одговарајуће радно место је оно које одговара степену и врсти стручне спреме запосленог. У конкретном случају, у тренутку враћања тужиоца на рад код тужене, радно место шефа експозитуре у ... је било попуњено, из ког разлога је тужиоцу понуђен премештај на друго одговарајуће, упражњено и систематизовано радно место стручног сарадника за рад са становништвом, за који се тражи IV степен стручне спреме друштвеног смера, који одговарају врсти и степену стручне спреме тужиоца. На овај начин тужени је поступио у складу са законом, како је то правилно закључио и првостепени суд. Погрешан је став другостепеног суда да је тужена морала да врати тужиоца на радно место са којег му је престао радни однос, као и да понуда није довољно конкретизована.

Из наведених разлога, другостепена пресуда је преиначена, одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, сагласно члану 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду да тужилац по жалби није успео, то је одбијен и његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове ревизијског поступка за састав ревизије 33.000,00 динара, према опредељеном захтеву, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП, док је захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка одбијен, јер у овом поступку није успео.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**